

EIN IDIOMATISCHER BRIEF

นฤมล จั่วสุวรรณ

Liebe Eltern!

Mir ist so elend! Ich glaubte, die Ehe wäre ganz anders, aber ich bin auf die Nase gefallen.¹ Jetzt kann ich ein Lied davon singen.² Als Uschi mich heiratete, war ich aus dem Häuschen.³ Donnerwetter! Hätte ich doch bloß ein bißchen Wind davon bekommen!⁴ Ich konnte jedoch nicht riechen, was später kam. Hatte ich damals Stroh im Kopf?⁵ Vielleicht, ich wußte aber nicht wie der Hase lief,⁶ außerdem hatte ich den Kopf verloren.⁷

Wenn ich mich an diesen Augenblick erinnere, als wir in der Kirche waren und ich stolz wie ein Spanier⁸ vor dem Priester "Ja" sagte, habe ich Lust, an Eurer Brust zu weinen. Ich trage nicht mehr die Nase hoch.⁹ Das bedeutet nicht, daß ich unter dem Pantoffel stehe,¹⁰ aber ich muß zugeben, sie tanzt sehr schön auf meiner Nase herum.¹¹ Meine "süße" Uschi, die ein Gesicht, als ob sie kein Wässerchen trüben könnte,¹² ist ein Drache geworden!¹³ Sie findet immer ein Haar in der Suppe¹⁴ und macht aus einer Mücke einen Elefanten,¹⁵ dann bekomme ich kalte Füße,¹⁶ weil sie mich immer auf den Fuß tritt.¹⁷ Kurz gesagt: wir streiten uns um des Kaisers Bart.¹⁸

Ich habe viel am Hals.¹⁹ Sie dreht mir die Worte im Mund um²⁰ und fragt mich dabei grinsend, warum ich ein Gesicht wie zehn Tage Regenwetter mache.²¹ Sie versucht den ganzen Tag, mich auf die Palme zu bringen.²² Sie kann einfach nicht aus ihrer Haut.²³ In der letzten Zeit redet sie wie ein Buch.²⁴ Und meine Nachbarin hat mir gesagt, daß mein "Schatz" ein Brett vor dem Kopf hat.²⁵ Sie war böse, weil Uschi auf die Frage "Kennen Sie Beethovens Neunte?" geantwortet hatte "Nee, noch nicht. Ich wußte nicht, daß Herr Beethoven so oft verheiratet war." Ich vermute, meine Uschi hat nicht alle Tassen im Schrank.²⁶

Wir haben nicht mehr die gleiche Wellenlänge,²⁷ und jetzt wißt Ihr, warum ich meinen Kopf hängen lasse.²⁸ Vor der Ehe hatte ich Rosinen im Kopf.²⁹ Jetzt sind diese schönen Pläne und Träume ins Wasser gefallen.³⁰ Seitdem wir zusammen wohnen, will sie die erste Geige spielen,³¹ und sie hat dafür Haare auf den Zähnen.³² Ich mußte zu allem "Ja und Amen" sagen.³³ Das schlimmste ist aber, daß sie das Geld zum Fenster hinauswirft,³⁴ deshalb bin ich immer in der Kreide.³⁵ Was soll ich tun? Ich kann mir das Geld doch nicht aus den Rippen schneiden.³⁶

Sie ist mir ein Dorn im Auge geworden.³⁷ Ich will nicht mehr klein begeben.³⁸ Ich habe mir den Kopf zerbrochen,³⁹ aber ich finde keine Lösung, um meine Ehe "ins reine zu bringen."⁴⁰ Mit den Wölfen kann ich einfach nicht heulen.⁴¹ So oft möchte ich die Beine in die Hand nehmen,⁴² um alles weit von hier zu vergessen, und

leben, wo sich Fuchs und Hase gute Nacht sagen.⁴³ Das ist jedoch unmöglich und außerdem keine Lösung. Jetzt sehe ich nur einen Ausweg: Witwer zu werden. Wenn ich daran denke, reibe ich mir die Hände.⁴⁴ Ich habe die Katze aus dem Sack gelassen,⁴⁵ dennoch fällt mir das Herz in die Hose,⁴⁶ weil ein enormes Risiko dabei ist, außerdem ist die Polizei nicht auf den Kopf gefallen.⁴⁷ Muß ich aber diese Suppe, die ich mir selbst eingebrockt habe, bis zum bitteren Ende auslöffen?⁴⁸ Ist ein Ende mit Schrecken nicht viel besser als ein Schrecken ohne Ende? Ist, zu meinem Pech, kein Kraut dagegen gewachsen?⁴⁹ Wenn ich doch nur Schwein hätte!⁵⁰

Bitte helft mir!

Euer Sohn, der wie ein Ochse vorm Berg steht!⁵¹

Otto

จากหมายภาษาเยอรมันฉบับนี้ Dr. César A. Palomino เป็นผู้เขียน เข้าเป็นศาสตราจารย์สาขาวิชาชีววิทยาและครุสสอนภาษาเยอรมันแห่งมหาวิทยาลัยใน Cuzco ประเทศเปรู จากหมายมูลกษัณะพิเศษคือเป็นการรวมสำนวนในภาษาเยอรมันถึง 51 สำนวนเข้าด้วยกัน โดยที่ยังมีใจความต่อเนื่องกันอยู่ แต่ไม่ได้มีคำอธิบายให้ไว้ ผู้ที่มีใจความภาษาเยอรมันเป็นภาษาแม่อาจจะอ่านแล้วไม่เข้าใจ แม้ว่าจะทราบคำแปลของศัพท์ทุกตัวแล้วก็ตาม ผู้เขียนจึงห่วงว่า คำอธิบายของสำนวนเยอรมันต่อไปนี้จะเป็นประโยชน์นั้นสำหรับนักเรียน นักศึกษา และผู้เรียนภาษาเยอรมันมากบ้างแล้ว

1. auf die Nase fallen หมายความว่า ประสบความล้มเหลว
2. ein Lied davon singen “สามารถเพลงเกียวกับเรื่องนั้นได้” หมายความว่า รู้เท่าทันในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี เนื่องจากเคยมีประสบการณ์มาก่อน
3. aus dem Häuschen sein ตื่นเต้น ปลื้มปิติอย่างมาก
4. Hätte ich doch bloß ein bißchen Wind davon bekommen! ถ้าได้รู้มาก่อนสักหน่อยว่าอะไรเกิดขึ้นละก็! Wind von etwas bekommen หมายถึงแอบรู้เรื่องราวเกียวกับสิ่งนั้นมาก่อน
5. Stroh im Kopf haben “ในศรีษะมีหญ้า” หมายถึงหัวทึบ โง่เขลา
6. wissen, wie der Hase läuft “รู้อย่างดีว่ากระต่ายวิ่งอย่างไร” หมายความว่า รู้เรื่องเกียวกับเรื่องนั้นเป็นอย่างดีว่าควรจะทำอย่างไร

7. den Kopf verlieren “หักศีรษะหายไป” หมายความว่า “ทำอะไรโดยไม่ได้คิดให้ดีเสียก่อน”
8. stolz wie ein Spanier sein คนเยอรมันมีสำนวนเปรียบเทียบว่า “ท่าทางภาคภูมิใจ” หรือ “หยิ่งผยองราวกับชาวสเปน”
9. die Nase hoch tragen “เชิดจมูก” หมายความว่า “ภูมิใจ เย่อหยิง” ไทยใช้สำนวน “เชิดหน้า” (อาจจะเป็นเพราะว่ามีจมูกไม่ตรงเหมือนฝรั่ง)
10. unter dem Pantoffel stehen “ยืนอยู่ใต่องเท้าแตะ” หมายความว่า “อยู่ใต้อำนาจของภารยา”
11. auf der Nase herumtanzen “เดินไปมาอยู่บนจมูก” หมายความว่า “ทำตามใจตัวเองโดยไม่ฟังคนอื่น”
12. ein Gesicht machen (aussehen), als ob man kein Wässerchen trüben könnte “ทำหน้ารากบันว่าไม่สามารถจะทำให้น้ำบุ่นได้” หมายความว่า “ทำหน้าซื่อๆ ดูไม่พิเศษอะไร แต่ที่แท้หน้าหื่นอย่าเสือ”
13. ein Drache werden Drache คือสัตว์ร้ายตามที่มาในเทพนิยาย เทียบได้กับตัวมังกร ถ้าใช้เป็นคำเปรียบเทียบสำหรับผู้หญิง หมายถึง ผู้หญิงที่ชอบหารือองทะเลเบาะแวงอยู่เสมอ
14. ein Haar in der Suppe finden “พยาจนะหาเส้นผมในซุปอยู่เสมอ” หมายความว่า “คงหาเรื่องจับผิดอยู่เสมอ”
15. aus einer Mücke einen Elefanten machen “ทำยุงให้เป็นช้าง” หมายความว่า “ทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่” ทำอะไรให้เกินกว่าความเป็นจริง
16. kalte Füße bekommen “มีเท้าเย็น” หมายความว่า “หาดกลัว กลัวจนมือเย็นเท้าเย็น”
17. jemanden oder jemandem auf den Fuß treten “เหยียบเท้า (คนอื่น)” หมายความว่า “ทำหน็อกเตียน”
18. sich um des Kaisers Bart streiten “ทะเลกันเรื่องหนวดของจักรพรรดิ” หมายความว่า “ทะเลกันด้วยเรื่องไม่เป็นเรื่อง”
19. viel am Hals haben มีภาระที่ต้องทำมากมาย

20. jemandem das wort (die Worte) im Mund umdrehen นำคำพูดของคนอื่นไปบิดเบือน
จากความจริง
21. ein Gesicht wie zehn Tage Regenwetter machen “ทำหน้าเหมือนกับฝนตกต่อวัน”
(บางครั้งก็ใช้เพียงสามวัน) หมายความว่ามีสิ่หันที่แสดงความผิดหวัง เศร้าโศก
22. jemanden auf die Palme bringen หมายความว่า ทำให้โกรธเคืองอย่างมาก
23. nicht aus ihrer (seiner) Haut können “ไม่สามารถมาจากผิวนحنได้” คือ^{ก็}
แก้อย่างไรก็ไม่หาย เนื่องจากเป็นนิสัยหรือมีความเคยชินมาอย่างนั้นแล้ว (นิสัยด้าน^{ที่}ไม่ดี)
24. wie ein Buch reden “พูดเหมือนหนังสือ” หมายความว่า พูดไม่หยุดโดยไม่มีคิดขัด
25. ein Brett vor dem Kopf haben “มีเมืองศรษะ” หมายความว่า สมองทึบ ไม่เข้าใจ^{แบบญี่ปุ่น}
26. nicht alle Tassen in Schrank haben “มีถ้วยไม่ครบในตู้” เทียบกับสำนวนไทยว่า^{ไม่เต็มบท}
27. die gleiche Wellenlänge haben “มีความยาวคลื่นเท่ากัน” คือสื่อสารเข้าใจกันเนื่องจาก
มีระดับความคิดความเข้าใจเท่ากัน
28. den Kopf hängen lassen “ปล่อยให้ศรษะตก” หมายถึง ผิดหวัง หมดหวัง
หนทางล้มตายอย่าง (อาการคอตก)
29. Rosinen im Kopf haben “มีลูกเกดอยู่ในศรษะ” หมายความว่า ผ่านไปสองถึงสี่ที่
เป็นไปไม่ได้ มีแผนการณ์ที่เป็นไปไม่ได้
30. (Plan, Traum) ins Wasser fallen “แผนการณ์ตกน้ำ” คือ แผนการณ์ล้มเหลว
31. die erste Geige spielen “เล่นไวโอลินที่หนึ่ง” ในวงดนตรีคลาสสิกของฝรั่ง เช่น
ซิมโฟนี ออเคสตรา พวกที่เล่นไวโอลินหนึ่งจะนั่งเดวนหน้าค้านซ้ายมือของวงทุกครั้ง เป็น^{ผู้ที่เล่นนำways}
สำนวนนี้หมายความว่า เป็นผู้นำ มีบทบาทสำคัญ มีอิทธิพล
32. Haare auf den Zähnen haben หมายความว่า ดึงด้นไม่ยอมแพ้ ไม่放肯อ่อน ปาก
ขาด้าน

33. "ja und amen" sagen ตอบรับและกล่าวคำ "อาเมน" เมื่อกับเวลาที่ส่วนมากจะหมายความว่า ตกลง เห็นชอบด้วยในเรื่องนั้น
34. das Geld zum Fenster hinauswerfen "โยนเงินทิ้งหน้าต่าง" หมายความว่า ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยสุด盛宴
35. bei jemandem in der Kreide sein "มีรายชื่ออยู่ในชอล์ก" หมายความว่า เป็นหนี้เป็นสิน (มีชื่อของคนอยู่ในบัญชีลูกหนี้ สมัยก่อนเขียนด้วยชอล์ก)
36. Ich kann mir das Geld nicht aus den Rippen schneiden "ไม่สามารถจะตัดเอารถเงินออกมากจากโครงกระดูกได้" หมายความว่า ไม่มีเงินเหลือไว้
37. jemandem ein Dorn im Auge sein "เหมือนกับมีหนามดำอยู่ในตา" หมายความว่า ทุกครั้งที่เห็นคนนั้นหรือสิ่งนั้นจะเกิดความชุ่นเคืองใจเหมือนหนามยอกออก
38. klein beigegeben คือ ยอมแพ้ ยอมทำตามคำสั่ง
39. sich den Kopf zerbrechen ใช้ความคิดอย่างหนัก (คิดจนหัว疼แตก)
40. etwas ins reine bringen ทำให้เรื่องนั้นสะอาด หมายความว่า จัดการทำให้เรื่องนั้นเรียบร้อยเป็นไปด้วยดี
41. mit den Wölfen heulen "หอนไปกับสุนัขป่า" คือ เข้ากับเสียงข้างมาก เนื่องจากเห็นว่าทัวเองจะได้รับผลประโยชน์ด้วย
42. die Beine in die Hand nehmen "เอามือมาหางสองขา" คือ วิ่งจากไปด้วยความรวดเร็ว
43., wo sich Fuchs und Hase gute Nacht sagen "ทูงสุนัขป่าและกระต่ายกล่าวคำราตรีสวัสดิ์" หมายถึงที่เปลี่ยนห่างไกลจากผู้คน
44. sich die Hände reiben "ถูมือ" คือ แสดงอาการที่ใจในสิ่งที่กำลังจะมาถึง
45. die Katze aus dem Sack lassen "ปล่อยแมวออกจากถุง" หมายความว่า เปิดเผยความลับ เปิดเผยเรื่องที่แท้จริง
46. das Herz fällt jemandem in die Hose "หัวใจตกลงไปในทางเกง" หมายความว่า หาดกลัวอย่างมาก
47. nicht auf den Kopf gefallen sein หมายความว่า ไม่ใช่คนโน' ไม่ใช่คนที่รึ่งมือ

48. die Suppe auslöffeln müssen, die man sich eingebrockt hat “ต้องตักซุปที่ทำเองรับประทานจนกระหงช้อนสุดท้าย” หมายความว่า ต้องก้มหน้ารับกรรมที่ตัวเองได้กระทำไว้
49. Kraut dagegen wachsen “ไม่มีสมุนไพรจะแก้ได้” หมายความว่า ไม่มียาขานาใดจะมารักษาได้
50. Schwein haben “มหู” หมายความว่า โชคดี แต่ถ้า “เป็นหู” จะกลับเป็นคำค่าทันที เพราะถือว่าหมูเป็นสัตว์ชั้นต่ำ ลอกปรก
51. wie ein Ochse vorm Berg stehen “เหมือนวัวยืนอยู่หน้าภูเขา” หมายความว่า งงจนบัญญัติไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรดี

บรรณานุกรม

Dialog, Zeitschrift des Deutschlehrerseminars, herausgegeben vom Goethe Institut, München, 1976

Friedrich, Wolf. *Moderne deutsche Idiomatik*. München: Hueber Verlag, 1966

Wahrig, Gerhard. *Deutsches Wörterbuch*. Gütersloh: Bertelsmann Lexikon-Verlag, 1968